

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/330727613>

Інноваційні технології навчання – основа модернізації професійної освіти

Article · December 2018

DOI: 10.32839/2304-5809/2018-12-64-97

CITATION

1

READS

77

2 authors, including:

Василь Ковальчук

Alexander Dovzhenko Glukhiv National Pedagogical University

145 PUBLICATIONS 71 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Формування культури праці учнів професійно-технічних навчальних закладів художнього профілю [View project](#)

Професійна підготовка майстрів виробничого навчання швейного профілю в умовах модернізації освіти [View project](#)

УДК 377.02

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ – ОСНОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Ковальчук В.І., Федотенко С.Р.

Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра ДовженкаDOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2018-12-64-97>

Проаналізовано ключові напрями реформування професійної освіти в Україні. Досліджено теоретичні питання впровадження інноваційних технологій навчання у професійній підготовці. Виокремлено ключові, загальнопрофесійні та професійні компетентності випускника закладу професійної освіти затребувані на ринку праці. Визначено сутність поняття технологія навчання. Виокремлено інноваційні технології навчання для формування професійних компетентностей майбутнього фахівця.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентність, компетентності, професійна освіта, ключові компетентності, загальнопрофесійні компетентності, професійні компетентності, інноваційні технології навчання, кейс-стаді, комунікативні технології, критичне мислення.

Постановка проблеми. Світові тенденції зміни суспільного устрою, ринку праці, технологізації багатьох сфер життєдіяльності людини зробили серйозний виклик для системи освіти. Наразі суспільство перебуває на порозі четвертої промислової революції, яка характеризується злиттям технологій і стиранням граней між фізичними, цифровими і біологічними сферами, що супроводжується виникненням нових сфер діяльності людини, потребою нових компетентностей [1-4]. Нова епоха характеризується й змінами на ринку праці. Особливістю нової технологічної революції є те, що сфер діяльності, де людина могла б бути продуктивнішою, ніж машина, залишається все менше і менше. Експерти прогнозують, що до 2030 року зникне півсотні професій натомість з'являться 186 нових [5].

Сьогодні в Україні внаслідок того, що різні галузі економіки мають потребу в кваліфікованих робітничих кадрах, першочергового значення набуває модернізація й оновлення засад підготовки фахівців для ринку праці у закладах професійної освіти різних типів [6; 7].

У таких умовах збільшуються вимоги до якості навчання кваліфікованих робітників у закладах професійної освіти, ключовим чинником забезпечення якої виступає професійна діяльність педагогічних та науково-педагогічних працівників.

На часі в Україні актуалізується проблема системної модернізації професійної освіти і навчання, що створить передумови для сталого розвитку суспільства, підвищення конкурентоспроможності економіки країни, професійного зростання та самореалізації особистості. В Міністерстві освіти і науки України розробили проект концептуальних засад реформування професійної освіти України «Сучасна професійна освіта». Серед проблем, що потребують вирішення виокремлено: невідповідність якості та напрямів професійної підготовки, рівнів кваліфікації здобувачів професійної освіти потребам ринку праці та запитам особистості.

Досягнення якості професійної освіти можливе за наступних умов:

- Формування змісту професійної освіти на компетентнісній основі відповідно до потреб економіки, професійних стандартів, вимог Національної

рамки кваліфікацій; упровадження внутрішньої та зовнішньої системи забезпечення якості освіти.

- Модернізація освітнього середовища, що забезпечує інноваційність, доступність, прозорість, гнучкість і відкритість освітнього процесу для здобуття професійних кваліфікацій різними категоріями населення із урахуванням гендерної рівності [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади модернізації професійної освіти, питання ефективної взаємодії професійної освіти, ринку освітніх послуг і ринку праці висвітлені у працях Т. Десятова, Н. Нічкало, С. Ніколаєнко, В. Радкевич, В. Ковальчука, В. Свистун, Л. Сергеевої, В. Скакуна, Л. Шевчук, О.Шербак. Розробці теоретичних основ інноваційних технологій навчання присвячені праці Н. Арістової, Ю. Бабанського, В. Беспалько, О. Дубасенюк, Н. Кузьміна, О. Малихіна, Т. Опалюк, О. Пометун, С. Сисової. Впровадження ІКТ в навчальному процесі досліджують А. Кочарян, В. Биков, І. Воронікова, О. Глазунова, С. Литвинова, Н. Морзе, В. Кухаренко, О. Спірін, Р. Тарасенко та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. При значній кількості досліджень присвячених впровадженню компетентнісного підходу в освіті, мало дослідженою залишається проблема використання в освітньому процесі інноваційних технологій навчання для формування компетентностей затребуваних на ринку праці.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є узагальнити теоретичні відомості про використання інноваційних технологій навчання в закладах професійної освіти.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка майбутніх фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється відповідно Державного стандарту професійно-технічної освіти, який встановлює державні вимоги до змісту професійно-технічної освіти, рівня професійної кваліфікації випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, основних обов'язкових засобів навчання та освітнього рівня вступників до зазначених закладів.

У сфері професійної освіти учні набувають ключових, загальнопрофесійних та професійних компетентностей:

ключові – компетентності, що необхідні для самореалізації, розвитку активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та адаптації на ринку праці;

загальнопрофесійні – компетентності, що формують уявлення, опорні знання за певним професійним спрямуванням, створюють необхідне підґрунтя для здобуття особою професійних кваліфікацій;

професійні – компетентності, що дають змогу особі виконувати певні роботи або здійснювати професійну діяльність [8].

Щоб ефективно організувати розвиток компетентностей, важливо зрозуміти їх взаємовплив одна на одну, визначити значимість кожної, послідовність їх розвитку, виділити предметні галузі, відповідальні за формування тих чи інших компетентностей, скласти моделі компетентностей на вході-виході і моделі розвитку компетентностей з урахуванням факторів їх формування. А про якість роботи закладу освіти можна судити за результатами випускників, їхню успішність в житті та кар'єрному зростанні. Сучасні освітні технології вимагають викладачів аналізувати кожне питання і кожне завдання на предмет, які компетентності розвиває дане завдання і дана інформація. Головним в організації навчання щодо компетентнісного підходу є пошук і впровадження таких технологій навчання, в яких акцент ставиться на самостійній і відповідальній навчальній діяльності самих учнів чи студентів, формуванні і розвитку необхідного набору компетентностей відповідно стандарту освіти.

С. Гончаренко зазначає, що технологію навчання часто трактують як галузь застосування системи наукових принципів до програмування процесу навчання й використання їх у навчальній практиці з орієнтацією на детальні цілі навчання, які допускають їх оцінювання. Ми вважаємо слушним зауваження С. Гончаренка, що ця галузь, яка більше орієнтована на учня, а не на предмет вивчення, на перевірку виробленої практики (методів і техніки навчання) в ході емпіричного аналізу й широкого використання аудіовізуальних засобів у навчанні, визначає практику в тісному зв'язку з теорією навчання [9, с. 331].

В освітній практиці виділяють традиційні та інноваційні технології, інтерактивні технології, інформаційні технології, комунікативні технології, гуманітарні технології.

Традиційні та інноваційні технології, спрямовані на передачу та засвоєння знань, умінь та навичок з конкретної навчальної дисципліни, розвиток мислення та особистості.

Інноваційними технологіями вважають наступні:

- об'єктивно нові технології як результат педагогічного творчості;

- адаптовані закладу освіти технології зарубіжної практики або інших сфер соціальної та професійної діяльності;

- відомі освітні технології, що застосовуються в нових умовах [10].

В професійній освіті використовують інноваційні технології та методи навчання, зокрема [11]:

1. *Інформаційні технології* – застосування комп'ютерних засобів для доступу до Інтернет-ресурсів, використання навчальних програм з метою розширення інформаційного поля, підвищення швидкості обробки і передачі інформації, забезпечення зручності перетворення і структурування інформації для трансформації її в знання. Інформаційні технології спрямовані на оволодіння новими засобами пошуку, застосування та переробки навчальної або наукової інформації, а саме засобами комп'ютерної техніки, Інтернету, аудіо- та відеотехніки. Інформаційні технології сприяють формуванню особливого інформаційного середовища у навчальному закладі, інтенсифікують комунікативні зв'язки суб'єктів освітнього процесу, доповнюють безпосереднє спілкування через сучасні засоби. Сучасні інформаційні технології дозволяють отримувати освіту з будь якого місця.

2. *Робота в команді (коучинг)* – спільна діяльність учнів/студентів в групі під керівництвом лідера, спрямована на вирішення загальної задачі, синергійність досягнення результатів індивідуальної роботи членів команди з розподілом відповідальності та повноважень. Коучинг надає можливість проводити цілеспрямовані бесіди, які допомагають визначити цілі та розробити план розвитку, а також надихають на підвищення рівня майстерності. Як результат, професійна навчальна діяльність може стати більш персоналізованою, розсудливішою, спільною та цілеспрямованою. В кінцевому підсумку це має більш стійкий вплив на реальну практику. Найкращі коучингові розмови – це розширення можливостей, повага та зростання професіоналізму. Все це покращує почуття власної самосвідомості викладачів та позитивного сприйняття характеру спілкування в закладі освіти [12]. Коучинг прямо пов'язаний з системою мотивування, його вплив має дуже широкий спектр дії, оскільки вмотивований студент ефективніше виконує свою роботу, а отже, результативно впливає і на рівень професійної підготовки.

3. *Case study*. Суть кейс-методу полягає у використанні конкретних випадків для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень для гіпотетичних або реальних ситуацій. Під кейсом розуміють вигадані події, або події, які реально

Таблиця 1

Компетентності професійної освіти

Ключові компетентності	Професійні та загально-професійні компетентності
<ul style="list-style-type: none"> • Комунікативність • Професійна етика • Інформаційно-комунікаційні технології • Правова компетентність • Навчання впродовж життя • Підприємливість та фінансова грамотність 	<ul style="list-style-type: none"> • Професійні компетентності • Здатність працювати в команді • Працеохоронна компетентність • Енергозберігаюча компетентність • Екологічна компетентність • Економічна компетентність

відбуваються або відбулися в певній сфері діяльності і які використовуються для того, щоб спровокувати дискусію в навчальній аудиторії, підштовхнути учнів до обговорення та аналізу ситуації, до прийняття рішень [13]. Кейси складають основи бесіди групи під керівництвом викладача. Цей метод дозволяє розвинути навички аналізу, діагностики та прийняття рішень. Застосування викладачем кейс-методу для навчання майбутніх кваліфікованих робітників з одного боку стимулює індивідуальну активність учнів, формує позитивну мотивацію до навчання, змінює «пасивних» і невпевнених у собі учнів, забезпечує високу ефективність навчання і розвитку майбутніх фахівців, формує певні особистісні якості і компетенції, а з другого дає можливість самому викладачу самовдосконалюватись, по-іншому мислити й діяти та оновлювати власний творчий потенціал [14].

4. *Гра* – рольова імітація учнями/студентами реальної професійної діяльності з виконанням функцій фахівців на різних робочих місцях. Ігрове середовище спонукає учня/студента до вияву «надситуативної активності», коли він виходить за межі того, що об'єктивно вимагає від нього певна роль, і на основі ініціативно-творчого підходу продукує нові ідеї, способи вирішення професійних завдань тощо. Застосування дидактичних ігор сприяє перетворенню учня/студента з об'єкта навчання в суб'єкта професійно спрямованої праці, що викликає його цілеспрямовану діяльність та творчу участь у самостійному формуванні професійної компетентності [15]. Використання ігор вирішує безліч завдань навчання, розвиває пізнавальний інтерес до предмету, активізує навчальну діяльність, сприяє становленню творчої особистості, так багато ігор мають проблемний характер навчання.

5. *Проблемне навчання* – стимулювання учнів/студентів до самостійного пошуку знань, необхідних для вирішення конкретної проблеми. Проблемне навчання забезпечує активне ставлення учнів до оволодіння знаннями, уміннями і навичками, інтенсивний розвиток їхньої самостійності та пізнавальної діяльності. Характерна риса проблемного навчання – постановка перед учнями проблемного завдання, яке створює проблемну ситуацію. Проблемне навчання має такі дидактичні можливості: підвищення якості знань, умінь і навичок; якісне опрацювання та засвоєння навчального матеріалу учнями на уроці; формування системи знань, умінь, засобів дій; умінь організовуватися у нових умовах; розвиток критичного мислення та пізнавальних інтересів учнів; розвиток розумових сил, пізнавальної активності, самостійного й творчого мислення; умінь висувати гіпотези, їх обґрунтовувати, здійснювати пошук шляхів більш надійного і творчого вирішення; формування в учнів готовності до пошуку шляхів розв'язання проблем, яких сповнене життя, та посилення ролі самого суб'єкта навчання в освітньому процесі; розвиток інтуїції, діалогічності, умінь аргументації; всебічний розгляд різноманітних наукових і практичних проблем; формування досвіду творчого спілкування; забезпечення самоактуалізації та самореалізації особистості; формування власного пізнавального стилю [16].

6. *Контекстне навчання* – мотивація учнів/студентів до засвоєння знань шляхом виявлення зв'язків між конкретним знанням і його застосуванням. Суть контекстного навчання полягає в використанні в якості основної навчальної процедури моделювання професійного змісту (контексту) майбутньої професійної діяльності учнів. Занурення учнів до відповідного контексту при вирішенні пропонує орієнтованих завдань покликане сформулювати в їхній свідомості взаємозв'язок ключових понять і технологій діяльності педагога, сприятиме набуттю практичного досвіду моделювання, розвине в учнів психологічну готовність застосовувати отримані знання в майбутній практичній діяльності [18].

7. *Навчання на основі досвіду (емпіричне навчання)* – активізація пізнавальної діяльності учнів/студентів за рахунок асоціації їх власного досвіду з предметом вивчення. Учні хочуть, щоб особливо важливо, коли учні збираються розвивати свою успішну кар'єру і якомога швидше застосовувати вже відоме з пережитого. Суть цієї моделі міститься в двох важливих тезах: попередній досвід навчання ціниться й використовується як ресурс для подальшої освіти; навчання активне, змістовне й доречне для застосування в реальному житті. Конкретні цілі використання цього підходу полягають в наступному: він дозволяє глибше усвідомити, що теорія може означати на практиці; існує можливість застосувати інтелектуальне розуміння до вирішення реальних проблем; учень краще розуміє, як особисті цінності й знання впливають на його сприйняття і вибір способу дії; готує учнів критично мислити про своє майбутнє і про свої ролі в якості працівника; навчає учнів багатьом так званим «м'яким навичкам», які хочуть бачити більшість сучасних роботодавців; бере до уваги різні способи, якими учні сприймають і обробляють інформацію; він допомагає створити реальний досвід, який дозволяє учням застосовувати навички, робити висновки й визначати для себе цінності [19, с. 63].

8. *Тренінг* – активний метод навчання в тренувальному режимі роботи, що сприяє розкриттю і вдосконаленню особистісного потенціалу, коригування засобів взаємодії вербального та невербального самовираження. Цей метод заснований на актуалізації професійних знань і умінь, рефлексуванні особистих соціально-перцептивних здібностей, формування почуттів, емоцій, підвищення компетентності в сфері ділового та міжособистісного спілкування. В процесі тренінгу основна увага приділяється практичному відпрацюванню навичок і вмінь, теоретичні блоки матеріалу мінімізовані. Передбачає моделювання ситуацій з метою розвитку або закріплення певних навичок, освоєння нових моделей поведінки, зміни ставлення до виконання завдань і т.д. Даний метод є не «базовим», включає: ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусії, розбір практичних ситуацій тощо.

8. *Індивідуальне навчання* – вибудовування учнями/студентами власних освітніх траєкторій на основі формування індивідуальних навчальних планів і програм з урахуванням індивідуальних інтересів. Індивідуальна (модульна) система професійного навчання – це гнучка інноваційна

педагогічна технологія організації навчального процесу закладах професійної (професійно-технічної) освіти, в основу якої покладено індивідуалізований підхід до освоєння модулів трудових навичок особистістю з визначеної професії за індивідуальними навчальними планами та програмами. Модуль – це автономна найменша частина, одиниця змісту якій відповідає певна тема конкретного курсу. Модульне навчання передбачає самостійну роботу слухача під керівництвом викладача, не обмежену традиційними регламентованими межами (часовими, організаційними, методичними). Сутність модульного навчання полягає у тому, що слухач самостійно може працювати за запропонованою йому індивідуальною навчальною програмою, що включає в себе інформаційну частину, як методичні рекомендації у досягненні поставлених дидактичних цілей. Програми мають варіативний характер, зміст модулів постійно оновлюється з урахуванням соціального замовлення. Специфіка індивідуального професійного навчання зумовлює необхідність забезпечення додаткових умов щодо якості їх навчання, а саме: цілі, зміст, форми і методи навчання мають враховувати вимоги ринку праці, роботодавців до рівня професійної підготовки робочої сили, індивідуальні освітні потреби дорослої людини у неперервній професійній освіті, та забезпечення постійного моніторингу результатів навчання [20].

9. *Міждисциплінарне навчання* – використання знань з різних областей, їх угруповання і концентрація в контексті конкретної розв'язуваної задачі. Міждисциплінарне навчання – один із способів розвитку обдарованості, спрямований на збагачення змісту навчання за допомогою системно вибудованих інтеграційних знань на основі глобальних тем філософського змісту, враховують можливість динаміки інтересу учнів при спеціально створених організаційно педагогічних умовах. Основними цілями і завданнями міждисциплінарного навчання є: створення умов для розкриття і розвитку індивідуальності; створення умов для розвитку творчих можливостей; розвиток цілісного сприйняття світу; розвиток всіх видів мислення і здатності до вирішення проблем; розвиток здатності до самостійних

дослідженням, вмінню працювати спільно; розвиток здатності до самопізнання, формування позитивної «Я – концепції» і розуміння цінності й унікальності іншої людини. Використання технології міждисциплінарного навчання формує мета предметні універсальні навчальні дії, що дозволяє виходити на новий результат навчання і нову оцінку діяльності учнів [21].

10. *Проектна діяльність* – форма індивідуальної або групової роботи. Метод проектів, який передбачає діяльність учнів, може розглядатися як технологія не тільки навчання, а й формування компетентностей як найбільш високих структурних компонентів результатів освіти. Одним із важливих моментів при проектному навчанні є грамотно побудоване по процесу та змісту педагогічне консультування. Продуктом проектування може бути навчальний проект, текст виступу, реферат, доповідь тощо.

11. *Випереджувальна самостійна робота* – вивчення учнями/студентами нового матеріалу перед тим, як викладач буде презентувати їх на лекції та інших аудиторних заняттях [11]. В сучасних педагогічних системах ще називається технологією перевернутого класу.

12. *Комунікативні технології* спрямовані на вдосконалення способів взаємодії з людьми та пов'язані з організацією парної, групової, колективної або індивідуальної роботи. До таких технологій можна віднести діалогічні технології, технології організації групової та колективної діяльності, тренінг, спілкування тощо.

Висновки. Ефективна система професійної освіти та навчання є основою економічного добробуту держави, складовою сталого розвитку суспільства, запорукою професійної самореалізації та неперервного професійного розвитку особистості упродовж життя відповідно до її інтересів та потреб економіки України. Її кінцевим результатом є вмотивовані активні здобувачі кваліфікацій, які прагнуть неперервного професійного розвитку, самореалізації та кар'єрного зростання, підприємництва та самозайнятості. Сучасні педагогічні технології активізують пізнавальну активність учнів, мотивують до розвитку, розвивають професійні та загально-професійні компетентності.

Список літератури:

1. Ковальчук В.І. Тенденції розвитку освітньої системи в Україні / Василь Іванович Ковальчук // Economics, science, education: integration and synergy. Materials of international scientific and practical conference, 18-21 January 2016 / Василь Іванович Ковальчук. – Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2016. – С. 79-80.
2. Ковальчук В.І. Розвиток вищої освіти відповідно до тенденцій і вимог ринку праці / Василь Іванович Ковальчук // Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 лютого 2016 року / Василь Іванович Ковальчук. – Київ: В-во «Міленіум», 2016. – С. 22-24.
3. Kovalchuk V. High education system challenges in the context of requirements of labour market and society / Vasyl Kovalchuk // Scientific letters of academic society of Michal Baludansky. – 2016. – С. 88-90.
4. Ковальчук В.І. Тенденції розвитку освіти в епоху інформаційного суспільства / Василь Іванович Ковальчук // Стратегії інтенсифікації вищої гуманітарної освіти в Україні та країнах ЄС: монографія / О.В. Малихін, В.І. Ковальчук, Н.О. Арістова, Р.А. Попов, І.С. Гриценко / Василь Іванович Ковальчук. – Київ: НУБіП України, 2017. – С. 7-134.
5. Степанковська Я. Змінюється або помри. До 2030 року зникне півсотні професій [Електронний ресурс] / Яна Степанковська. – Режим доступу до ресурсу: <https://glavcom.ua/publications/zminyuysya-abo-pomri-do-2030-roku-znikne-pivsotni-profesiy-natomist-zyavlyatsya-186-novih-520807.html>.
6. Десятов Т.М. Проблеми кадрового забезпечення системи професійно-технічної освіти України / Т.М. Десятов // Прobl. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. – Х., 2004. – Вип. 8. – С. 7-11.
7. Десятов Т.М. Сучасний зміст освіти – головна мета професійно-технічної освіти / Т.М. Десятов // Прobl. інж.-пед. освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. – Х., 2005. – Вип. 10. – С. 91-96.

8. Концептуальні засади реформування професійної освіти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-rozrobilo-proekt-konceptualnih-zasad-reformuvannya-profesijnoi-osviti-ukrayini-suchasna-profesijna-osvita>.
9. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / Семен Устимович Гончаренко. – Київ: Либідь, 1997. – 374 с.
10. Ковальчук В.І. Впровадження інноваційних технологій навчання у процесі професійної підготовки студентів закладів вищої освіти [Текст] / В.І. Ковальчук, А.В. Шербак // Молодий вчений. – 2018. – № 3. – С. 543-547.
11. Ефремова Н.Ф. Формирование и оценивание компетенций в образовании. Монография. – Ростов-на-Дону: «Аркол», 2010. – 386 с.
12. Коучинг в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://icf-ukraine.org/kouching-v-osviti-63>.
13. Арістова Н.О. Інноваційні методи формування іншомовної комунікативної компетентності у вищій школі України / Н.О. Арістова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія» / Серія «Філологічна»: зб. наук. пр. / укладачі: І.В. Ковальчук, Л.М. Коцюк, С.В. Новоселецька. – Острозька академія, 2014. – Вип. 42. – С. 183-185.
14. Пащенко Т. Впровадження кейс-технологій в навчальний процес ПТНЗ [Електронний ресурс] / Т. Пащенко // Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки і перспективи: зб. наук. пр. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://www.ivet.edu.ua/images/Journals_IPTO/Arhive/Modernixation/%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_7.pdf.
15. Ковальчук В.І. Методичні рекомендації щодо застосування ігрових технологій в процесі викладання дисциплін соціально-гуманітарного циклу / Василь Іванович Ковальчук. – Київ: Видавничо-редакційний відділ НУБіП України, 2017. – 56 с.
16. Юровчик В.Г. Проблемне навчання як метод організації навчальної діяльності учнів / В.Г. Юровчик // Педагогічний пошук № 3(91). – 2016. – С. 28-29.
17. Технології контекстного навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://stud.com.ua/88192/pedagogika/tehnologiyi_kontekstnogo_navchannya.
18. Як стати майстерним педагогом: навчально-методичний посібник / [кол. автор. : В.І. Ковальчук, Л.М. Сергеева та ін.] ; за заг. ред. Л.І. Даниленко. – К.: Етіс плюс, 2007. – 184 с.
19. Організація індивідуального навчання у професійно-технічних навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: oblpto.in.ua/images/.../Організація_індивідуального_навчання_у_професійно.doc.
20. Междисциплинарное обучение [Електронний ресурс] // «Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка». – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://lib.bspu.by/images/ukaz/2017/mezdisciplin.pdf>.

Ковальчук В.І., Федотенко С.Р.

Глуховский национальный педагогический университет
имени Александра Довженко

ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ – ОСНОВА МОДЕРНИЗАЦИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация

Проанализированы ключевые направления реформирования профессионального образования Украины. Исследованы теоретические вопросы внедрения инновационных технологий обучения в профессиональной подготовке. Выделены ключевые, общепрофессиональные и профессиональные компетенции выпускника учреждения профессионального образования востребованы на рынке труда. Определена сущность понятия технология обучения. Выделены инновационные технологии обучения для формирования профессиональных компетенций будущего специалиста.

Ключевые слова: компетентностный подход, компетентность, компетентности, профессиональное образование, ключевые компетенции, общепрофессиональные компетенции, профессиональные компетенции, инновационные технологии обучения, кейс-стади, коммуникативные технологии, критическое мышление.

Kovalchuk V.I., Fedotenko S.R.

Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES ARE THE BASIS FOR THE MODERNIZATION OF VOCATIONAL EDUCATION

Summary

Key directions for reforming professional training in Ukraine are analyzed. Theoretical issues concerning implementation of innovative teaching technologies in professional training are discussed. Future specialists' key, subject-matter and professional competences required at the labour market are elicited. Innovative teaching technologies necessary for forming future specialists' professional competences are determined.

Keywords: competence-based approach, competence, competences, professional training, key competences, subject-matter competences, innovative teaching technologies, case-study, communicative technologies, critical thinking.